

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

TOPLANTI TARİHİ VE NO: 29.11.2023-553
KARAR TARİHİ VE NO : 29.11.2023-16996

TOPLANTI YERİ
ADANA

Mersin ili, Erdemli İlçesi, Ayaş Mahallesi, Şeytan Deresi Vadisi ve Yakın Çevresi 3. Derece arkeolojik sit alanı içerisinde, mülkiyeti maliye hazinesine ait, 185 ada 348, 349, 350 parsellerde tespit edilen alanın 1. Derece arkeolojik sit alanı olarak tesciline ilişkin; Mersin İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün 11.07.2023 gün ve 3965995 sayılı yazısı, Mersin Büyükşehir Belediye Başkanlığının 03.10.2023 gün ve 646391 sayılı yazısı, Devlet Su İşleri 6. Bölge Müdürlüğünün 3771166 sayılı yazısı, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğünün 04.09.2023 gün ve 2023406292 sayılı yazısı, Erdemli Kaymakamlığının 01.09.2023 gün ve 15189 sayılı yazısı, Mersin Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün 7280144 sayılı yazısı, Kurul Müdürlüğünün 30.08.2023 gün ve 4130406 kurum görüşü talep yazısı, Kurul uzmanlarınca hazırlanmış 14.11.2023 gün ve 2372395 sayılı yerinde inceleme raporu okundu, ekleri ve konunun işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Mersin ili, Erdemli İlçesi, Ayaş Mahallesi sınırları içindeki mülkiyeti maliye hazinesine ait, 185 ada 348, 349, 350 parsellerde tespit edilen arkeolojik alanın (askeri kule, anıt mezar, işlik teknesi, işlik haznesi vb.) 2863 sayılı Yasanın 6. Maddesi kapsamında kültür varlığı niteliği taşıdığı Bölge Kurulu Müdürlüğü uzmanlarınca hazırlanan 14.11.2023 gün ve 2372395 sayılı yerinde inceleme raporundan anlaşıldığından alanın kararımız eki haritalarda koordinatlarıyla belirtildiği şekilde 1. derece arkeolojik sit alanı olarak tesciline, kararımız eki sit fişi, sit haritası ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun, Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları başlıklı 05.11.1999 gün ve 658 sayılı ilke kararı doğrultusunda belirlenen Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Koşullarının uygun olduğuna karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ	D.K.V.K.E.	SİT	HARİTA NO:	
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ				
İLİ:	Mersin	İLÇESİ:	Erdemli	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ:	Ayaş
ADİ	Şeytan Deresi Vadisi ve Yakın Çevresi Sit Alanları 3. Derece Arkeolojik Sit Alanı içerisinde 1. Derece Arkeolojik Sit Alanı			KADASTRO : PAFTA: ADA: PARSEL: 185 Ada 348, 349, 350 Nolu Parseller	

GENEL TANIM :
Yerinde yapılan incelemelerde söz konusu Mersin ili, Erdemli ilçesi, Ayaş Mahallesi'nde tespit edilen alan, Elaiussa-Sebaste Antik Kentinin yaklaşık 900 metre kuzeybatısında, Kızılbağ Caddesinin 280 metre batısında, denizden yaklaşık 80 metre yükseklikte, yoğun makilik bir alan içerisinde yer almaktadır. Mezar odasının ana kaya oyularak yapıldığı, mezarın doğu cephesinde yer alan ve ana kaya üzerine açılan yaklaşık 0,60x0,70 m ebatlarında olan giriş kapısının üzerinde dört sıra düzgün kesilmiş kesme blok taşlardan oluşan duvar sırası mevcuttur. Mezar girişinin kuzeyinde iki sıra blok taştan yapılmış ayakta bir plaster olduğu, plasterin erken dönem örneklerde olduğu gibi taşıyıcı unsur olarak kullanıldığı, güney kısımda olması gereken ikinci plasterin ise devrilmiş olduğu görülmüştür. Mezarın giriş kısmı tapınak fasadlı kaya mezarı tipolojisindedir. Söz konusu mezarın doğu cephesinin yaklaşık 4 x 2,5 metre ebatlarında olduğu, mezar odasının önünde toplamda 4 sütunun yer aldığı, bunlardan 3 tamburdan oluşan bir sütunun devrildiği, üçünün ise ayakta kalmış Dor stilinde sütunları olan, prostylos tapınak planında olduğu tespit edilmiştir. Başlığın anulet kısmı iki sıra çigzilli, arşitrav kısmının ise iki silmeli, alt silinenin iki fascialı üst silinenin tek fascialı olacak şekilde işlenmiştir. Bu durum mezarın Dor başlığı ve düzeni genel prensiplerinden farklı şekilde yorumlanarak inşaa edildiğini göstermektedir. Mezarın çevresinde, üst yapı elemanlarını oluşturan (alınlık ve üst örtü) parçalar dağılmış durumdadır. Mezarın içi arkosoliumun içine kayaya oyulmuş lahit şeklindedir. Yarısı kırılmış olan lahit önünde su çukuru piscinae bulunmaktadır. Mezarın hemen üst kotunda yaklaşık 1.5x1.5 metre boyutların 2 metre derinliğinde anakaya düzgün oyularak yapılmış bir sarnıç görülmüştür. Sarnıcın üstü mezarın çatı elemanları olan büyük blok taşlarla kapatılmıştır. Sarnıcın yaklaşık 10 metre kuzeybatısında kuru duvar tekniği kullanılarak büyük işlenmemiş taşlarla örülmüş bir duvar örgüsü görülmüştür. Söz konusu duvar örgüsü kareye yakın plan veren muhtemel bir askeri yapıya ait olabileceği bununla birlikte Mezarın konumu, mezar yapımında kullanılan mimari stil gereği, mezar sahibinin döneminde önemli bir kişiye, hatta bir askere ait olabileceği düşünülmüştür. Mezarın güneyinde 350 nolu parsel sınırları içerisinde anakaya oyularak yapılmış damla formlu bir ışık teknesi yer almaktadır. Alanda tespit edilen veriler ışığında, Dağlık Klilya bölgesinde Olba, Diocaesarea, Elaiussa-Sebaste gibi antik kentler de söz konusu mezar yapısına benzer örneklerinin olduğu, Tapınak fasadlı mezarların Batı ve Güneybatı Anadolu kaynaklı olduğu düşünülmekle birlikte en erken örneklerinin Lycia ve Karia bölgelerinde M.Ö. 5. ve 6. Yüzyıldan itibaren görüldüğü ve Roma Dönemine kadar M.S. 2. ve 3. yüzyıllara kadar tercih edildiği bu sebeple uzun bir tarihlere arasında kalmakla beraber söz konusu mezarın mimari stil kritiğine dayanarak M.S. 2. ve 3. yy ait olabileceği düşünülmüştür. Tespit edilen kültür varlıklarından GPS marifetiyle koordinatlar alınmıştır

ŞİMDİKİ TEHLİKELER :	Kaçak kazı, beşeri faaliyetler	KORUMA DERECESESİ :	1. Derece Arkeolojik Sit Alanı
ŞİMDİKİ DURUM :	Korumasız	HAZIRLAYANLAR :	13.11.2023
SİT POTANSİYELİ :	1. Derece Arkeolojik Sit Alanı	İŞİL PALALIOĞLU	Mimar
	3. Derece Arkeolojik Sit Alanı	G.İnanç CUDAL	Arkeolog
ŞİMDİKİ KORUMA :		Hüseyin TEKİN	Arkeolog
ÖNERİLEN KORUMA :	1. Derece Arkeolojik Sit Alanı	Neslihan AKÇA	Şehir Plancısı
	Koruma Bölge Kurulu Onayı	KONTROL EDEN :	Amila PAMPAL Bölge Kurulu Müdürü
YAYIN DİZİSİ :	Başkan Yrd.	REVİZYON :	
GÖZLEMLER :	Üye	G.M.E.E.A.Y.K ONAYI :	/ / 2023

HARİTALAR, FOTOĞRAFLAR

ŞEYTAN DERESİ VADİSİ VE YAKIN ÇEVRESİ SİT ALANLARI 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI İÇERİSİNDE 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI TESCİL HARİTASI

İL: MERSİN
İLÇE: ERDEMLİ
MAHALLE: AYAS
ADA/PARSEL: 185/348, 349, 350

ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULUNUN 00N VE SAYILI KARAR ENBİSİ.

ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU ONAYI

NO	RESİM	RESİM YERİ	ÜYE	ÜYE	ÜYE	ÜYE
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ALAN ÇIKTISI

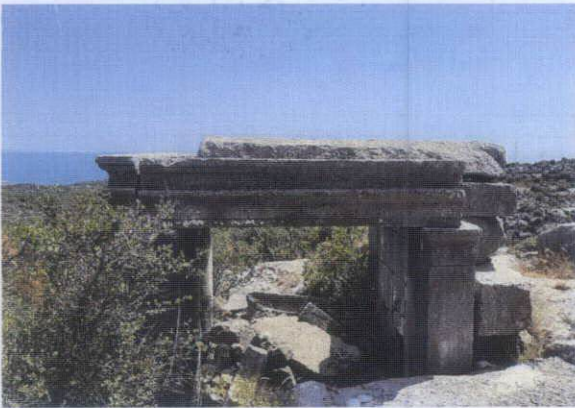
Ada	Hesap Alan
SİT 1	4277.748

KOORDİNAT ÖZET ÇİZELGESİ

NoktaNo	UTM 3 YTRF 96		UTM 5 ED 50	
	Y	X	Y2	X2
1	604403.628	4040354.649	604397.306	4038913.229
2	604490.575	4040370.637	604444.327	4038928.810
3	604462.225	4040328.308	604455.972	4038887.497
4	604442.142	4040279.328	604435.897	4038837.937
5	604435.400	4040270.951	604428.858	4038829.563
6	604427.899	4040269.738	604421.659	4038828.350
7	604421.737	4040270.041	604413.300	4038804.030
8	604397.175	4040318.672	604390.947	4038877.265

17

HARİTALAR, FOTOĞRAFLAR

by

pe

pe

by

by

ŞEYTAN DERESİ VADİSİ VE YAKIN ÇEVRESİ SİT ALANLARI 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI İÇERİSİNDE 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI TESCİL HARİTASI

İL: MERSİN

İLÇE: ERDEMLİ

MAHALLE: AYAŞ

ADA/PARSEL: 185/348, 349, 350

1/1000

ASKERİ KULE

İŞLİK TEKNESİ

185/349 ANIT MEZAR

185/350

İŞLİK HAZNESİ

ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULUNUN 29.11.2023 GÜN VE 16996 SAYILI KARAR EKİDİR.

ADANA KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA BÖLGE KURULU ONAYI

BAŞKAN

BAŞKAN YRD.

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

ÜYE

185/351

ALAN ÇIKTISI

Ada	HesapAlan
sit_1	4277.748

KOORDİNAT ÖZET ÇİZELGESİ

UTM 3 ITRF 96

UTM 6 ED 50

NoktaNo	Y	X	Y2	X2
1	604403.626	4040354.649	604397.396	4038913.229
2	604450.575	4040370.037	604444.327	4038928.610
3	604462.225	4040328.908	604455.972	4038887.497
4	604442.142	4040279.328	604435.897	4038837.937
5	604435.100	4040270.951	604428.858	4038829.563
6	604427.899	4040269.738	604421.659	4038828.350
7	604421.737	4040276.041	604415.500	4038834.650
8	604397.175	4040318.672	604390.947	4038877.265

LEJANT

1. DERECE ARKEOLOJİK SİT
KADASTRAL PARSEL SINIRI

HAZIRLAYANLAR

G. İNANÇ CUDAL
ARKEOLOG

İŞİL PALALIOĞLU
MİMAR

NEŞLİHAN AKÇA
ŞEHİR PLANCISI

HÜSEYİN TEKİN
ARKEOLOG

Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun, Arkeolojik Sitler, Koruma ve Kullanma Koşulları başlıklı 05.11.1999 gün ve 658 sayılı ilke kararı doğrultusunda:

MERSİN İLİ, ERDEMLİ İLÇESİ, AYAŞ MAHALLESİ, ŞEYTAN DERESİ VADİSİ VE YAKIN ÇEVRESİ 3. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI İÇERİSİNDE, MÜLKİYETİ MALİYE HAZİNESİNE AİT, 185 ADA 348, 349, 350 PARSELLERDE BULUNAN 1. DERECE ARKEOLOJİK SİT ALANI KORUMA VE KULLANMA KOŞULLARI:

- 1- Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanıdır.
- 2- Kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilemez.
- 3- Resmi ve özel kuruluşlarca zorunlu durumlarda yapılacak alt yapı uygulamaları için müze müdürlüğünün ve varsa kazı başkanının görüşüyle konu koruma kurulunda değerlendirilir.
- 4- Yeni tarımsal alanlar açılmaz, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabilir, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlere devam edilebilir, koruma kurullarınca uygun görülmesi halinde seracılığa devam edilebilir.
- 5- Taş, toprak, kum vb. alınmasına, kireç, taş, tuğla, mermer, kum, maden vb. ocaklarının açılmasına, toprak, cüruf, çöp, sanayi atığı ve benzeri malzeme dökülmesine izin verilemez.
- 6- Parsellere ilişkin birleştirme (tevhit) ve ayırma (ifraz) işlemleri, Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili koruma kurulundan izin almak koşuluyla yapılabilir.

Adana Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Onayı	
Başkan	<i>[Signature]</i>
Başkan Yr.	
Üye	<i>[Signature]</i>
Üye	<i>[Signature]</i>
Üye	<i>[Signature]</i>
Üye	<i>[Signature]</i>
Üye	<i>[Signature]</i>
Üye	<i>[Signature]</i>

Adana Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulunun
29.11.2023 gün 10296 sayılı
Karar Ekidir